

Βρυξέλλες, 20 Μαΐου 2025
(OR. en)

8773/25

Διοργανικός φάκελος:
2024/0079(NLE)

EDUC 137
SOC 266
JEUN 65
DIGIT 84
ENV 316

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Σύσταση του Συμβουλίου για ένα ευρωπαϊκό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας και αναγνώρισης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες η ως άνω σύσταση, η οποία εκδόθηκε από το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) κατά τη σύνοδό του στις 12 Μαΐου 2025.

Σύσταση του Συμβουλίου
για ένα ευρωπαϊκό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας
και αναγνώρισης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 165,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. Τα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας έχουν καθοριστική σημασία για τη θέσπιση προτύπων υψηλής ποιότητας για την εκπαίδευση και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των συστημάτων και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού. Αποτελούν βασικό δομικό στοιχείο της διακρατικής συνεργασίας. Η διασφάλιση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί θεμέλιο της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η οποία καθιστά δυνατή τη διακρατική συνεργασία και την απρόσκοπτη μαθησιακή κινητικότητα.
2. Την κύρια ευθύνη για την ποιότητα της εκπαιδευτικής προσφοράς τους φέρουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία θα πρέπει να καταστήσουν τη συμμόρφωση με τα υψηλότερα πρότυπα βασική θεσμική προτεραιότητα και να αναπτύξουν στρατηγικές και μεθόδους διασφάλισης της ποιότητας που θα εγγυώνται την επίτευξη αυτού του στόχου.

3. Η εφαρμογή των προτύπων και των κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ESG) αποτέλεσε θεμελιώδες βήμα για την edραίωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, υποστηρίζοντας τη δημιουργία νοοτροπίας ποιότητας στα συστήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη· ωστόσο, τα ESG δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί πλήρως σε όλα τα κράτη μέλη.
4. Οι κοινωνίες σε ολόκληρη την Ευρώπη διανύουν περίοδο έντονου μετασχηματισμού, καθοδηγούμενου από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, τις ευκαιρίες και προκλήσεις που απορρέουν από την τεχνητή νοημοσύνη, τις δημογραφικές προκλήσεις και την ταχέως μεταβαλλόμενη γεωπολιτική κατάσταση. Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν θα πρέπει μόνο να ανταποκρίνονται στον εν λόγω μετασχηματισμό, αλλά και να συμβάλλουν ενεργά σε αυτόν και να αποτελούν κινητήρια δύναμή του. Οι διεργασίες διασφάλισης της ποιότητας θα πρέπει, κατά περίπτωση, να στηρίζουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην εν λόγω μετασχηματιστική πορεία, παρέχοντας αξιολογήσεις από εμπειρογνώμονες για την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαιδευτικής προσφοράς τους.
5. Θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η ανάγκη να καταστούν οι διεργασίες διασφάλισης της ποιότητας πιο ευέλικτες, διεθνοποιημένες και κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό, και παράλληλα να διασφαλιστεί ότι οι διεργασίες αυτές εξακολουθούν να επικεντρώνονται στη διασφάλιση των υψηλότερων προτύπων ποιότητας. Η τροφοδότηση πληροφοριών από τους αποφοίτους σχετικά με τις μαθησιακές και επαγγελματικές τους διαδρομές καθώς και με την καταλληλότητα της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που απέκτησαν αποτελεί πολύτιμο εργαλείο παρακολούθησης, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διασφάλιση της ποιότητας και της καταλληλότητας σε επίπεδο ιδρύματος και συστήματος. Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία παρακολούθησης της εξέλιξης των αποφοίτων¹ συνέβαλε στο να καταστεί η παρακολούθηση αυτή πιο συστηματική και συγκρίσιμη.
6. Οι αποκλίνουσες εθνικές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας εξακολουθούν να καθιστούν πολύπλοκη τη διακρατική συνεργασία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αναπτυχθούν κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα και να περιορίζονται οι εκπαιδευτικές ευκαιρίες για τα ιδρύματα και τους σπουδαστές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι σημαντικό η υποχρέωση απόδειξης της συμμόρφωσης προς τις τυπικές απαιτήσεις να αντισταθμίζεται με την εξασφάλιση συνεχούς έμφασης και προσήλωσης στην αδιάλειπτη βελτίωση της προσφοράς εκπαίδευσης, που αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για τη διασφάλιση της ποιότητας.

¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2017, για την παρακολούθηση των αποφοίτων (EE C 423 της 9.12.2017, σ. 1).

7. Τα υφιστάμενα μέσα, όπως η ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων (ευρωπαϊκή προσέγγιση)², χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης από την κοινότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα κράτη μέλη, αλλά στην πράξη η χρήση τους είναι περιορισμένη λόγω των διαφορετικών εθνικών προσεγγίσεων.
8. Τα κοινά προγράμματα είναι πλέον χαρακτηριστικό γνώρισμα του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι κατάλληλες ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ποιότητας αποτελούν προϋπόθεση για να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω κοινά προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν ευρέως σε ολόκληρη την Ένωση. Η απονομή σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων θα μπορέσει να συμβάλει στην αντιμετώπιση υφιστάμενων ζητημάτων που σχετίζονται με τη διασφάλιση της ποιότητας και τη διαπίστευση κοινών προγραμμάτων. Σε μεταγενέστερο στάδιο, η εισαγωγή κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου θα μπορούσε να διευκολύνει περαιτέρω τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν στη διακρατική συνεργασία προκειμένου να παρέχουν κοινά προγράμματα και να απονέμουν κοινά πτυχία, σύμφωνα με τα μέσα της Μπολόνιας.
9. Ενώ οι συζητήσεις για το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο βρίσκονται σε εξέλιξη, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει λάβει ακόμη απόφαση σχετικά με την ενδεχόμενη εισαγωγή του και οποιαδήποτε αναφορά σε κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο στην παρούσα σύσταση του Συμβουλίου θα πρέπει να νοείται υπό την έννοια αυτή. Θα χρειαστούν σαφή και λεπτομερή στοιχεία προκειμένου το Συμβούλιο να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με τα επόμενα βήματα με σκοπό τη δημιουργία του κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου.
10. Τα ευρωπαϊκά κριτήρια του παραρτήματος II καθορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και εγγυώνται την τήρηση των υψηλότερων προτύπων για την προσφορά διακρατικών προγραμμάτων, αναδεικνύουν δε τον ιδιαίτερο ευρωπαϊκό χαρακτήρα ενός τέτοιου σήματος. Τα κριτήρια αυτά δεν είναι ούτε υποχρεωτικά ούτε νομικά δεσμευτικά· ωστόσο, για να διασφαλίζεται η αμοιβαία εμπιστοσύνη, το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου απονέμεται μόνο όταν πληρούνται όλα τα εν λόγω κριτήρια.

² Η προσέγγιση, που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2015 από τους υπουργούς που είναι αρμόδιοι για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, έχει ως στόχο «να εξαλείψει ένα σημαντικό εμπόδιο στην ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων θέτοντας πρότυπα για τα προγράμματα αυτά που βασίζονται σε συμπεφωνημένα εργαλεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς να εφαρμόζουν πρόσθετα εθνικά κριτήρια».

11. Το σύνολο ευρωπαϊκών κριτηρίων για το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου μπορεί να αποτελέσει βάση για τα κριτήρια που θα ισχύσουν για το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο σε μεταγενέστερο στάδιο εάν το Συμβούλιο αποφασίσει —αφού αναλύσει την έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής για την εφαρμογή του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τη μελέτη σκοπιμότητας για κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο όπως περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τα επόμενα βήματα για την ενδεχόμενη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης— να προβεί σε ενέργειες για την καθιέρωση κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου. Η μελέτη σκοπιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει διεξοδική αξιολόγηση των ευρωπαϊκών κριτηρίων βάσει των οποίων θα απονέμεται το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο και των αντίστοιχων διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας, στην οποία θα εδράζεται η απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τα κριτήρια του δυνητικού κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου.
12. Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης³, διάφορα κράτη μέλη τάσσονται υπέρ της χρήσης της ευρωπαϊκής προσέγγισης και σημειώνουν βαθμιαία πρόοδο όσον αφορά τη χρήση συστημάτων εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας σε επίπεδο ιδρυμάτων, καθιστώντας έτσι τη διακρατική συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεσματικότερη και πιο ευέλικτη. Η ενίσχυση των εσωτερικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας αποτελεί σημαντικό βήμα προς την επιτάχυνση των διαδικασιών, διασφαλίζοντας παράλληλα τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ποιότητας.

³ Σύσταση του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (EE C 160 της 13.4.2022, σ. 1).

13. Οι συνασπισμοί ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως οι συνασπισμοί των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της διακρατικής συνεργασίας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια – Σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας, της καινοτομίας και της κοινωνίας: Ανοίγοντας τον δρόμο για μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση⁴— τα «ευρωπαϊκά πανεπιστήμια» έχουν ως στόχο να συμβάλουν στην ποιότητα της διακρατικής συνεργασίας μέσω στρατηγικών σε επίπεδο ιδρυμάτων που συνδυάζουν τη μάθηση και τη διδασκαλία, την έρευνα, την καινοτομία και τη μεταφορά γνώσης στην οικονομία και την κοινωνία, ενώ συμβάλλουν στην αλλαγή της πολιτικής και της κοινωνίας. Αποτελούν επίσης σημαντικές πλατφόρμες για την περαιτέρω ανάπτυξη των διαστάσεων έρευνας και καινοτομίας στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πρέπει να συνεχίσουν τη μάθηση με βάση την έρευνα, καθώς και μακροπρόθεσμα ευέλικτες και ελκυστικές σταδιοδρομίες έρευνας και διδασκαλίας. Οι συνασπισμοί αυτοί δεσμεύονται να προωθήσουν τη συνεργασία τους στο επόμενο επίπεδο με τη δημιουργία ευρωπαϊκών διαπανεπιστημιακών πανεπιστημιούπολεων, όπου η κοινή εκπαιδευτική προσφορά αποτελεί κανόνα. Βασικό βήμα για τη δημιουργία αυτών των πανεπιστημιούπολεων είναι να καθιερώσουν οι συνασπισμοί εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας που θα εγγυώνται ότι η ποιότητα της κοινής εκπαιδευτικής προσφοράς τους ανταποκρίνεται στα υψηλότερα δυνατά πρότυπα. Με τον τρόπο αυτό θα παρέχονται εγγυήσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη τους και θα διευκολύνεται η από κοινού προσφορά εκπαίδευσης. Έχουν προσδιοριστεί βασικά δομικά στοιχεία με σκοπό τη διερεύνηση της δημιουργίας ενός ειδικού πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας και την αξιολόγηση της χρήσης του.

⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια – Σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας, της καινοτομίας και της κοινωνίας: Ανοίγοντας τον δρόμο για μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση (EE C 221 της 10.6.2021, σ. 14).

14. Η αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων σπουδών και των περιόδων μάθησης στο εξωτερικό είναι απαραίτητη προκειμένου η μαθησιακή κινητικότητα να γίνει πραγματικότητα για όλες και όλους, να υποστηριχθεί η ισορροπημένη κυκλοφορία εγκεφάλων μεταξύ όλων των κρατών μελών και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα. Στη σύσταση του Συμβουλίου του 2018 σχετικά με την αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό⁵ συνιστάται στα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να επιτευχθεί η αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση με σκοπό την περαιτέρω μάθηση χωρίς να απαιτείται χωριστή διαδικασία αναγνώρισης ώστε τίτλος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτάται σε ένα κράτος μέλος να αναγνωρίζεται αυτόματα στα άλλα κράτη μέλη στο ίδιο επίπεδο, με σκοπό την πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ενός ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή των αρμόδιων αρχών να ορίζουν ειδικά κριτήρια εισαγωγής σε συγκεκριμένα προγράμματα ή να ελέγχουν την αυθεντικότητα των εγγράφων. Τα εύρωστα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας αποτελούν τη βάση στην οποία εδράζεται η εμπιστοσύνη που είναι αναγκαία για την αυτόματη αναγνώριση.
15. Η παρούσα σύσταση σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας, της αυτονομίας των ιδρυμάτων και της ακαδημαϊκής ελευθερίας και θα υλοποιηθεί σύμφωνα με τις εθνικές περιστάσεις και σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς,

⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (EE C 444 της 10.12.2018, σ. 1).

Βελτίωση όλων των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας

1. Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να προωθήσουν τη συνεχή βελτίωση της διασφάλισης της ποιότητας, μεταξύ άλλων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της καταλληλότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και να διατηρήσουν υψηλό επίπεδο διακρατικής εμπιστοσύνης και λογοδοσίας εντός των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·
- β) να διασφαλίσουν ότι τα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό και κατά συνέπεια μπορούν να ανταποκρίνονται στις βασικές κοινωνικές, τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις που επηρεάζουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να εμπνέονται από υφιστάμενες ορθές πρακτικές προκειμένου να αντιμετωπίζουν αυτές τις πτυχές με διαφορετικούς τρόπους, παραδείγματος χάριν παροτρύνοντας τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να τις συμπεριλάβουν στις εσωτερικές διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, με την ενσωμάτωση ειδικών στόχων στην τακτική εξωτερική διασφάλιση ποιότητας ή μέσω εστιασμένων ή θεματικών ελέγχων ποιότητας σε επίπεδο συστημάτων. Την κύρια ευθύνη για την ποιότητα της εκπαιδευτικής προσφοράς φέρει το εκάστοτε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να εφαρμόζεται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τα ESG και θα μπορεί να περιλαμβάνει θέματα όπως:
 - ι) προώθηση και προστασία των θεμελιωδών ακαδημαϊκών αξιών, όπως ορίζονται από τη διαδικασία της Μπολόνιας·

- ii) καταλληλότητα των αποτελεσμάτων διδασκαλίας και μάθησης για την προσωπική ανάπτυξη, την απασχολησιμότητα και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά με κριτικό πνεύμα και υπευθυνότητα, με βάση π.χ. πληροφορίες από την παρακολούθηση της εξέλιξης των αποφοίτων ή τη στενότερη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών και της παροχής ευκαιριών πρακτικής άσκησης⁶.
- iii) να εξετάζεται αν τα προγράμματα (που οδηγούν σε πλήρες πτυχίο ή σε μικροδιαπιστευτήρια) ενισχύουν τις ικανότητες (δηλαδή τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τη στάση) των σπουδαστών και των διά βίου εκπαιδευομένων σε βασικές κοινωνικές και οικονομικές προτεραιότητες, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.
- iv) σχετικές συνέργειες μεταξύ της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της έρευνας, της καινοτομίας και των υπηρεσιών προς την κοινωνία.
- v) συμπεριληπτική τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπως ορίζεται στη διαδικασία της Μπολόνιας, η οποία προωθεί, μεταξύ άλλων, την προσβασιμότητα και την ισότητα των φύλων, καθώς και τη μάθηση και την ευημερία με επίκεντρο τον σπουδαστή.
- vi) ελκυστικές και βιώσιμες ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες και συνθήκες εργασίας.⁷
- vii) στρατηγικές για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας.

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2017, για την παρακολούθηση των αποφοίτων (EE C 423 της 9.12.2017, σ. 1).

⁷ Όπως ορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2024, σχετικά με ελκυστικές και βιώσιμες σταδιοδρομίες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (EE C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj>).

- γ) ει δυνατόν, να διασφαλίσουν ότι, όσον αφορά τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι εξωτερικές διεργασίες διασφάλισης της ποιότητας είναι κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων, ώστε να αποφεύγεται ο πρόσθετος διοικητικός φόρτος.
- δ) να διασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις σχετικά με τη διαπίστευση, την καταχώριση και την αξιολόγηση ιδρυμάτων και προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνονται με διαφανή και αντικειμενικό τρόπο, σύμφωνα με τα ESG, με κατάλληλη συμβολή εμπειρογνομόνων και τη συμμετοχή της κοινότητας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των σπουδαστών και του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού, κατά τρόπο ώστε να διαμορφώνεται νοοτροπία ποιότητας.
- ε) να παροτρύνουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να παρακολουθούν σε ποιο βαθμό οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας οδηγούν σε βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής προσφοράς.
- στ) να ενθαρρύνουν τη δημοσίευση των ελέγχων διασφάλισης της ποιότητας (είτε σε επίπεδο ιδρύματος είτε σε επίπεδο προγράμματος) στη βάση δεδομένων αποτελεσμάτων εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας (DEQAR) και να διευκολύνουν τη μετάφρασή τους, με σκοπό τη βελτίωση της διακρατικής διαφάνειας όσον αφορά την ποιότητα της προσφοράς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- ζ) να διασφαλίσουν ότι τα εσωτερικά, σε επίπεδο ιδρύματος, συστήματα διασφάλισης της ποιότητας καλύπτουν όλο το φάσμα της εκπαίδευσης που προσφέρει ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όσον αφορά την προσφορά εκπαίδευσης που οδηγεί σε μικροδιαπιστευτήρια, να χρησιμοποιούν ως σημείο αναφοράς την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη διά βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα και τις ευρωπαϊκές αρχές για τον σχεδιασμό και τη χορήγηση μικροδιαπιστευτηρίων⁸.
- η) να στηρίζουν και να ενθαρρύνουν τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας να διοργανώνουν δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης, ώστε να μπορούν τα εθνικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας να συγκρίνουν τις πρακτικές τους με εκείνες που εφαρμόζονται αλλού στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω συγκριτικής μάθησης⁹, κατά την οποία τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας μπορούν να διδάσκονται από άλλα κορυφαία ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ή μέσω της ανάλυσης δεδομένων από την παρακολούθηση της εξέλιξης των ευρωπαίων αποφοίτων και το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

⁸ Όπως περιγράφεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2022, σχετικά με μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια για τη διά βίου μάθηση και την απασχολησιμότητα (ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 10).

⁹ Η συγκριτική μάθηση ορίζεται ως μια διεργασία για τη δημιουργία συστημικής και ολοκληρωμένης σύνδεσης μεταξύ της συγκριτικής αξιολόγησης και των δραστηριοτήτων αμοιβαίας μάθησης σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τη διασφάλιση της ποιότητας στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Διερεύνηση της ανάπτυξης ειδικού πλαισίου για τη διασφάλιση της ποιότητας των συνασπισμών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

2. Συνιστάται στα κράτη μέλη να συμμετάσχουν στη διερεύνηση της ανάπτυξης ειδικού ευρωπαϊκού πλαισίου προκειμένου να δοθεί στους παντός τύπου συνασπισμούς ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν σε βιώσιμη, μακροπρόθεσμη συνεργασία, η οποία υπερβαίνει την ad hoc συνεργασία ή τη συνεργασία βάσει έργων, η δυνατότητα να υποβάλλονται σε κοινή εξωτερική αξιολόγηση των κοινών εσωτερικών τους ρυθμίσεων διασφάλισης της ποιότητας, η οποία θα καλύπτει όλες τις κοινές δράσεις ή τουλάχιστον την κοινή εκπαιδευτική προσφορά των συμμετεχόντων ιδρυμάτων, όπως κοινά προγράμματα ή κοινά μικροδιαπιστευτήρια, όταν χρειάζεται. Οι εργασίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δράσεις:
- α) συνεργασία με φορείς διασφάλισης της ποιότητας και συνασπισμούς ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό τη διερεύνηση της ανάπτυξης και τη δοκιμή αυτού του ειδικού πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας με βάση τα δομικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης και με βάση τα αποτελέσματα των EUniQ¹⁰ και IMINQA¹¹ που χρηματοδοτούνται από το Erasmus+, όταν κρίνεται σκόπιμο·
 - β) αξιολόγηση της ανάγκης για αυτό το ειδικό πλαίσιο με ιδιαίτερη έμφαση στην ενδεχόμενη δυνατότητά του να οδηγήσει σε σημαντική μείωση του διοικητικού φόρτου και να προσφέρει σαφή προστιθέμενη αξία για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλους σχετικούς φορείς·
 - γ) με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να δοθεί στους οργανισμούς διασφάλισης ποιότητας της ΕΕ που είναι εγγεγραμμένοι στο EQAR και στους οργανισμούς της ΕΕ που εφαρμόζουν πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων η δυνατότητα να διενεργούν μια τέτοια εξωτερική αξιολόγηση διασφάλισης της ποιότητας, βάσει αυτού του πλαισίου·

¹⁰ Το έργο EUniQ ανέπτυξε μια προσέγγιση για την ολοκληρωμένη διασφάλιση της ποιότητας στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

¹¹ IMINQA είναι το γενικό έργο για τη στήριξη της θεματικής ομάδας ομοτίμων της Μπολόνιας όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας.

Αύξηση της ευελιξίας της εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας σε επίπεδο προγράμματος ή των συνδυασμένων προσεγγίσεων

3. Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να διευκολύνουν τη διακρατική συνεργασία και την ευελιξία των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τους εξής τρόπους:
 - i) παρέχοντας στήριξη στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να θέσουν σε εφαρμογή ή να ενισχύσουν μια εύρωστη εσωτερική διεργασία διασφάλισης της ποιότητας και να αναπτύξουν ισχυρή νοοτροπία ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος·
 - ii) αφού τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποκτήσουν εύρωστη εσωτερική διεργασία διασφάλισης της ποιότητας, ενθαρρύνοντας τη μετάβαση προς μια προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος, για παράδειγμα περιορίζοντας την υποχρεωτική διαπίστευση προγραμμάτων από τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας στην αρχική διαπίστευση για νέα προγράμματα και, ει δυνατόν, εισάγοντας διαδικασίες αυτοδιαπίστευσης στο πλαίσιο της εσωτερικής διεργασίας διασφάλισης της ποιότητας·
 - iii) ενισχύοντας την τεκμηριωμένη προσέγγιση για τη διασφάλιση ποιότητας με τη χρήση μιας σειράς δεδομένων, μεταξύ άλλων από την παρακολούθηση της εξέλιξης των αποφοίτων και το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· και
 - iv) στηρίζοντας τη μάθηση από ομοτίμους και την ανάπτυξη ικανοτήτων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την ενίσχυση της νοοτροπίας ποιότητας κατά τη μετάβαση προς μια προσέγγιση για την εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος·

- β) να επιτρέπουν και να ενθαρρύνουν τη χρήση της ευρωπαϊκής προσέγγισης, όπου δεν εφαρμόζεται ακόμη, με τους εξής τρόπους:
- i) καταργώντας τα κριτήρια διασφάλισης της ποιότητας που έχουν προστεθεί σε εθνικό επίπεδο και αίροντας οποιοδήποτε άλλο δυνητικό διοικητικό ή κανονιστικό εμπόδιο·
 - ii) δημιουργώντας ευνοϊκό περιβάλλον το οποίο παρέχει καθοδήγηση και στήριξη σε άτομα που εργάζονται για τη διασφάλιση της ποιότητας, λαμβανομένης υπόψη της αυτονομίας σε επίπεδο ιδρυμάτων·
 - iii) διασφαλίζοντας ένα περιβάλλον όπου η χρήση της δεν συνεπάγεται οικονομικό μειονέκτημα σε σύγκριση με τις διαδικασίες που διεξάγονται σε εθνικό επίπεδο.

Θέτοντας τις βάσεις για το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου

Συνιστάται το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου να απονέμεται μόνο:

- α) όταν πληρούνται όλα τα ευρωπαϊκά κριτήρια για σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου που ορίζονται στο παράρτημα II,
- και
- β) σε προγράμματα με διασφάλιση ποιότητας σύμφωνα με τα ESG ή αναγνωρισμένα προγράμματα, ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες, προκειμένου να διασφαλίζεται η εφαρμογή κοινών προτύπων και η ποιότητα και η αξιοπιστία του σήματος.

4. Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να δώσουν στους οργανισμούς διασφάλισης ποιότητας της ΕΕ που είναι εγγεγραμμένοι στο EQAR και στους οργανισμούς της ΕΕ που εφαρμόζουν πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων τη δυνατότητα:
- i) να απονέμουν το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου¹² σε προγράμματα κοινών πτυχίων που βασίζονται στα υφιστάμενα μέσα της Μπολόνιας και πληρούν τα ESG καθώς και όλα τα ευρωπαϊκά κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα II, όταν απαιτείται πρόγραμμα ή συνδυασμένη προσέγγιση για την εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας·
- ή
- ii) να παρέχουν σε παντός τύπου ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που υπόκεινται σε εθνική ή περιφερειακή εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος την ικανότητα να απονέμουν τα ίδια το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου στα προγράμματά τους κοινών πτυχίων με βάση την εσωτερική διασφάλιση της ποιότητας και τη συμμόρφωση με τα υφιστάμενα μέσα της Μπολόνιας, τα ESG και όλα τα ευρωπαϊκά κριτήρια·
- β) να προσδιορίσουν τρόπους για τη συμπλήρωση της τακτικής επανεξέτασης με βάση τα ESG του έργου των εθνικών οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας όσον αφορά τη διασφάλιση ότι τα κοινά προγράμματα πληρούν τα ευρωπαϊκά κριτήρια· να δημιουργήσουν ένα αποθετήριο κοινών προγραμμάτων που πληρούν τα ευρωπαϊκά κριτήρια και είναι επιλέξιμα για την απονομή σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου.
- γ) να συνεργαστούν με την Επιτροπή για να αξιολογήσουν αν τα ευρωπαϊκά κριτήρια για σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου μπορούν επίσης να εφαρμοστούν σε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ, κατά περίπτωση.

¹² Όπως αναφέρεται στο σημείο 12 της σύστασης του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΕ C 160 της 13.4.2022, σ. 1).

Εφαρμογή της αυτόματης αναγνώρισης

5. Συνιστάται στα κράτη μέλη:

- α) να ενθαρρύνουν και να υποστηρίξουν την αξιολόγηση της εφαρμογής της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης¹³ μέσω των εσωτερικών και εξωτερικών διεργασιών διασφάλισης της ποιότητας στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·
- β) να καταρτίσουν, σε στενή συνεργασία με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, και να εκδώσουν σαφείς οδηγίες για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τον τρόπο διάκρισης μεταξύ της αυτόματης αναγνώρισης ενός τίτλου σπουδών για πρόσβαση και του δικαιώματος των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την εισαγωγή σε συγκεκριμένο πρόγραμμα. Να επανεξετάζουν τις εν λόγω οδηγίες όταν χρειάζεται, με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων από την ομάδα επιτάχυνσης του Erasmus+¹⁴ για την εφαρμογή της αυτόματης αναγνώρισης·
- γ) να στηρίζουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε να υιοθετήσουν μια προσέγγιση με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα όσον αφορά τις διαδικασίες εισαγωγής, με την επιφύλαξη της ικανότητας των ιδρυμάτων αυτών να καθορίζουν τα δικά τους ειδικά κριτήρια εισαγωγής·
- δ) να συνεργαστούν με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εθνικούς ή περιφερειακούς φορείς αναγνώρισης για την παρακολούθηση των αποφάσεων αναγνώρισης, ενισχύοντας τη συλλογή δεδομένων και τις τεκμηριωμένες προσεγγίσεις σε επίπεδο ιδρυμάτων, σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·

¹³ Όπως ορίζεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (ΕΕ C 444 της 10.12.2018, σ. 1).

¹⁴ Όπως συνιστάται στην έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό, της 23ης Φεβρουαρίου 2023, COM(2023) 91 final.

- ε) να στηρίζουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην έκδοση όλων των πτυχίων και των μικροδιαπιστευτηρίων σε μορφότυπο συμβατό με τα πρότυπα για τα ευρωπαϊκά ψηφιακά διαπιστευτήρια για τη μάθηση (EDC), συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού μοντέλου μάθησης, ως βασικού παράγοντα διευκόλυνσης της αυτόματης αναγνώρισης, μέσω των ενσωματωμένων ελέγχων γνησιότητας και απόδειξης της διασφάλισης της ποιότητας και της διαπίστευσης των EDC·
- στ) να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη δικτύωση του προσωπικού στα κέντρα ENIC-NARIC και στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω κατάρτισης και ψηφιακών εργαλείων, μεταξύ άλλων στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, και να διασφαλίσουν στενή συνεργασία με τις αρχές αναγνώρισης και διασφάλισης της ποιότητας·
- ζ) να στηρίζουν τη στενή συνεργασία του προσωπικού που εργάζεται για την αναγνώριση και τη διασφάλιση της ποιότητας τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με το δίκτυο ENIC-NARIC και την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ENQA).

6. Συνιστάται στα κράτη μέλη να δώσουν συνέχεια στις συστάσεις αυτές το συντομότερο δυνατόν, ώστε να επιτρέψουν σε κάθε τύπου ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να εφαρμόσουν το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και να διερευνήσουν την πορεία προς ένα κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο, σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τα επόμενα βήματα για την ενδεχόμενη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Καλούνται, μέσω των δομών εργασίας του πλαισίου για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης¹⁵, να ενημερώνουν τακτικά την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν στο κατάλληλο επίπεδο για να στηρίζουν τους στόχους της παρούσας σύστασης ως βασικά βήματα για την επίτευξη και την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.

¹⁵ Όπως αναλύεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) (EE C 66 της 26.2.2021, σ. 1).

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

7. Να στηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη της βάσης δεδομένων αποτελεσμάτων εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας (DEQAR)¹⁶, την οποία διαχειρίζεται το EQAR, ώστε να χρησιμοποιηθεί ως αποθετήριο των προγραμμάτων στα οποία έχει απονεμηθεί το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου, με βάση τις ορθές πρακτικές των εθνικών κέντρων πληροφοριών για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων (NARIC) που τη χρησιμοποιούν για αυτόματη αναγνώριση.
8. Να συνεχίσει να στηρίζει την ανάπτυξη και την προώθηση πρακτικών παρακολούθησης της εξέλιξης των αποφοίτων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και της καταλληλότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και να βελτιώνει τη σύγκριση και τη συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ χωρών και ιδρυμάτων.
9. Να συνεχίσει να μοιράζεται με τα κράτη μέλη και την ευρύτερη κοινότητα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τη συσσωρευμένη εμπειρία από πρωτοβουλίες διακρατικής συνεργασίας, όπως οι συνασπισμοί ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και προγράμματα όπως τα κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα Erasmus Mundus, τα κοινά διδακτορικά των δράσεων Marie Skłodowska-Curie (MSCA) ή τα εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται μέσω του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»¹⁷.

¹⁶ DEQAR είναι η βάση δεδομένων αποτελεσμάτων εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας για τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Μητρώο Οργανισμών Διασφάλισης της Ποιότητας (EQAR). Όλοι οι εγγεγραμμένοι στο EQAR οργανισμοί μπορούν να δημοσιεύουν τις εκθέσεις τους στη βάση δεδομένων. Η συμμετοχή στη DEQAR είναι προαιρετική.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

10. Να παροτρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (TSI) για να έχουν πρόσβαση σε εξατομικευμένη τεχνική εμπειρογνωσία για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση των μηχανισμών διακυβέρνησης και διασφάλισης της ποιότητας για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
11. Να στηρίξει τη συγκριτική μάθηση μεταξύ των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος*

Δομικά στοιχεία για τη διερεύνηση της ανάπτυξης ειδικού πλαισίου για τη διασφάλιση της ποιότητας των συνασπισμών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ακόλουθα δομικά στοιχεία έχουν διατυπωθεί κατά τρόπον ώστε να χρησιμεύσουν ως βάση για τη διερεύνηση ενός πλήρους πλαισίου για μια νέα προσέγγιση διασφάλισης της ποιότητας των συνασπισμών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ωφελούνται δε από τα αποτελέσματα των σχεδίων QA-FIT και IMINQA που χρηματοδοτούνται από το Erasmus+. Τα εν λόγω δομικά στοιχεία αναλύθηκαν από κοινού με ενδιαφερόμενους φορείς διασφάλισης της ποιότητας και δεν αποσκοπούν στην αλληλεπικάλυψη με άλλες διεργασίες στον τομέα της διασφάλισης ποιότητας. Στη συνέχεια θα διερευνηθούν από κοινού με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θα χρησιμεύσουν ως προαιρετικό εργαλείο το οποίο μπορούν να χρησιμοποιούν οι συνασπισμοί ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων τους που τελούν υπό κοινή διαχείριση.

2. ΣΚΟΠΟΣ

Σύμφωνα με τις αρχές των προτύπων και των κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ESG), η αξιολόγηση της διασφάλισης της ποιότητας θα συνδυάζει τους διττούς σκοπούς της λογοδοσίας και της ενίσχυσης της βελτίωσης, και συγκεκριμένα:

- α) θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας του συνασπισμού και θα στηρίζει τον συνασπισμό στην επίτευξη των στόχων του και
- β) θα επιτρέψει στον συνασπισμό να αποδείξει την ποιότητα των δραστηριοτήτων του που τελούν υπό κοινή διαχείριση.

Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση, η οποία θα διενεργείται από οργανισμό διασφάλισης της ποιότητας που θα επιλέγεται από τον συνασπισμό:

- α) θα αναγνωρίζει ότι η συνεργασία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποτελεί συνασπισμό κατά την έννοια της παρούσας σύστασης·
- β) θα οδηγεί σε μείωση του διοικητικού φόρτου για τον συνασπισμό, επιτρέποντας στις δραστηριότητες υπό κοινή διαχείριση να υπόκεινται σε εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας από κοινού και μόνο μία φορά κατά τη διάρκεια μιας καθορισμένης περιόδου, αντί να υπόκεινται σε πολλαπλά εθνικά συστήματα εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας· και
- γ) θα διευκολύνει τη διασφάλιση της ποιότητας της κοινής εκπαιδευτικής προσφοράς από συνασπισμούς, όπως είναι τα κοινά προγράμματα ή τα μικροδιαπιστευτήρια.

3. ΑΡΧΕΣ

Η μεθοδολογία αξιολόγησης που αναπτύσσουν οι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας:

- α) θα αντικατοπτρίζει την αυτονομία και την πολυμορφία των συνασπισμών·
- β) θα προτρέπει τον εκάστοτε συνασπισμό να δημιουργήσει ένα κοινό εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας που θα καλύπτει το σύνολο της κοινής προσφοράς εκπαίδευσης·
- γ) θα τηρεί την αρχή «μόνον άπαξ»: η διασφάλιση της ποιότητας για την κοινή εκπαιδευτική προσφορά θα γίνεται εξωτερικά μόνον άπαξ εντός της ίδιας περιόδου ισχύος· και
- δ) θα ενσωματώνει όλα τα σχετικά μέρη των ESG, της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων και, κατά περίπτωση, τα ευρωπαϊκά κριτήρια για ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου που ορίζονται στο παράρτημα II της παρούσας σύστασης.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Η αξιολόγηση θα πρέπει να είναι ανοικτή σε κάθε συνασπισμό ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ο συνασπισμός θα πρέπει να διαθέτει κάποια μορφή εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας σε επίπεδο συνασπισμού, η οποία αναλαμβάνει την ευθύνη για ορισμένες δραστηριότητες υπό κοινή διαχείριση.

5. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η αξιολόγηση θα επικεντρώνεται στην αποτελεσματικότητα των εσωτερικών μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας και βελτίωσης της ποιότητας του συνασπισμού. Ο συνασπισμός θα πρέπει να καθορίζει και να καθιστά διαφανή την κοινή εκπαιδευτική προσφορά και τις συναφείς δραστηριότητες που υπόκεινται στην κοινή, εσωτερική διασφάλιση ποιότητας σε επίπεδο συνασπισμού.

6. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η αξιολόγηση θα βασίζεται σε πρότυπα που ενσωματώνουν πλήρως το πρώτο μέρος των ESG.

Τα πρότυπα θα μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν βεβαίωση ότι η εσωτερική διασφάλιση ποιότητας του συνασπισμού διασφαλίζει ότι:

- α) τα κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρει ο συνασπισμός συμμορφώνονται με τα πρότυπα της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων· και
- β) τα κοινά εκπαιδευτικά προγράμματα πληρούν τα ευρωπαϊκά κριτήρια για την απονομή του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου, εάν ο συνασπισμός αποφασίσει ότι θα το χορηγεί.

Η αξιολόγηση θα πρέπει να διενεργείται από οργανισμό διασφάλισης ποιότητας της ΕΕ εγγεγραμμένο στο EQAR ή από οργανισμό της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων, ο οποίος επιλέγεται από τον συνασπισμό.

Η αξιολόγηση θα πρέπει να διαθέτει συνεκτική μεθοδολογία και διαδικασία, η οποία θα καθοριστεί σε ένα πλήρες πλαίσιο που θα διερευνηθεί με βάση τα εν λόγω δομικά στοιχεία, τα οποία εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον οργανισμό που διενεργεί την αξιολόγηση.

Η μεθοδολογία θα διασφαλίζει ότι κάθε διαδικασία είναι προσαρμοσμένη στον επιμέρους συνασπισμό, λαμβάνοντας υπόψη την αποστολή του συνασπισμού, τη σύνθεση (για παράδειγμα, το μέγεθος και τη γεωγραφική διασπορά) και το πεδίο εφαρμογής των δραστηριοτήτων υπό κοινή διαχείριση.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η αξιολόγηση θα καταλήγει σε απόφαση του οργανισμού διασφάλισης ποιότητας της ΕΕ που είναι εγγεγραμμένος στο EQAR ή του οργανισμού της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων, η οποία θα μπορεί να είναι θετική, θετική υπό όρους ή αρνητική.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές απαιτήσεις, η θετική απόφαση αξιολόγησης θα παρέχει στον συνασπισμό το δικαίωμα:

- α) να προβαίνει σε αυτοδιαπίστευση της κοινής εκπαιδευτικής προσφοράς η οποία καλύπτεται από την αξιολόγηση, χρησιμοποιώντας τα πρότυπα της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων· και
- β) να χρησιμοποιεί το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου για τα προγράμματα που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά κριτήρια για σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να αναγνωρίζουν μια θετική απόφαση αξιολόγησης ως εξής:

- α) για την εθνική, εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος:
να εξαιρούν από πρόσθετες, εθνικές διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας κάθε κοινή προσφορά εκπαίδευσης που καλύπτεται από κοινή, εσωτερική διασφάλιση ποιότητας η οποία πέρασε επιτυχώς την αξιολόγηση· και
- β) για την εθνική, εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας σε επίπεδο προγράμματος:
να εξαιρούν από πρόσθετες, εθνικές διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας όλα τα προγράμματα που καλύπτονται από κοινή, εσωτερική διασφάλιση ποιότητας η οποία πέρασε επιτυχώς την αξιολόγηση.

Ευρωπαϊκά κριτήρια για ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου

Τα ευρωπαϊκά κριτήρια χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

- Η πρώτη κατηγορία επικεντρώνεται στην οργάνωση του προγράμματος¹⁸ με βάση τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στα ESG και στην ευρωπαϊκή προσέγγιση¹⁹.
- Η δεύτερη κατηγορία επικεντρώνεται στην ευρωπαϊκή διάσταση και περιλαμβάνει τα κριτήρια με γνώμονα την αξία, αποτυπώνοντας τη σπουδαιότητα των κοινών ευρωπαϊκών αξιών. Προάγει τις αξίες του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ακαδημαϊκή ελευθερία, ακαδημαϊκή ακεραιότητα, αυτονομία των ιδρυμάτων, συμμετοχή σπουδαστών και προσωπικού στη διακυβέρνηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσια ευθύνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και δημόσια ευθύνη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και την πολυγλωσσία, τη συμπεριληπτικότητα, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, τη διεπιστημονικότητα, τις ευκαιρίες μάθησης πέραν της ακαδημαϊκής κοινότητας και την απασχολησιμότητα και την ψηφιοποίηση ως το σύνολο στοιχείων που καθιστούν μοναδικό το σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό τα συμμετέχοντα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να έχουν λάβει τον Χάρτη Erasmus για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και να έχουν συμπεριλάβει τα κριτήρια της ευρωπαϊκής διάστασης στις κοινές ρυθμίσεις τους²⁰.

¹⁸ Η οργάνωση του προγράμματος αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο καταρτίζεται το κοινό πρόγραμμα και στον τρόπο λειτουργίας του σε όλα τα ιδρύματα-εταίρους.

¹⁹ Στο πλαίσιο μιας διαδικασίας δυναμικής ευθυγράμμισης, οι μελλοντικές αλλαγές στα ESG και την ευρωπαϊκή προσέγγιση θα πρέπει επίσης να ισχύουν για τα κριτήρια απονομής του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου.

²⁰ Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος παραπέμπουν στο διαδικαστικό και νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την υλοποίηση και τον σχεδιασμό του κοινού προγράμματος. Οι κοινές ρυθμίσεις μπορούν να καλύπτουν, για παράδειγμα, την κοινή εισαγωγή, την επιλογή των σπουδαστών, το κοινό πρόγραμμα σπουδών, τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, την αξιολόγηση, το σύστημα βαθμολόγησης, την από κοινού διακυβέρνηση, τις πολιτικές βιωσιμότητας, τη χρηματοοικονομική οργάνωση, την κοινή προσέγγιση των αποφοίτων, τη στρατηγική επικοινωνίας και διάδοσης, τις κοινές πολιτικές για τη διανοητική ιδιοκτησία. Οι ρυθμίσεις αυτές καθορίζονται συνήθως σε κοινά έγγραφα, όπως είναι η συμφωνία κοινοπραξίας.

Τα ευρωπαϊκά κριτήρια διαρθρώνονται σε δύο κατηγορίες ώστε να αντικατοπτρίζουν σαφώς την πρωταρχική ευθύνη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διαφύλαξη των ακαδημαϊκών αξιών, αναγνωρίζοντας παράλληλα τη σημασία της ευρωπαϊκής διάστασης.

Τα ευρωπαϊκά κριτήρια για την απονομή του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου υπόκεινται σε επαλήθευση είτε από οργανισμό διασφάλισης της ποιότητας της ΕΕ που είναι εγγεγραμμένος στο ευρωπαϊκό μητρώο διασφάλισης της ποιότητας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (EQAR) είτε από οργανισμό της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων ή, π.χ. στην περίπτωση ιδρυμάτων αυτοδιαπίστευσης, μέσω αυτοαξιολογήσεων. Τα κριτήρια απονομής του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου επαληθεύονται βάσει υπεύθυνων δηλώσεων και εκθέσεων διαπίστευσης ή αξιολόγησης, καθώς και βασικών εγγράφων που περιγράφουν τις ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος, όπως, μεταξύ άλλων, συμφωνίες κοινοπραξίας.

Ευρωπαϊκά κριτήρια για ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου			Επίπεδα ΕΠΕΠ
Α. Κριτήρια οργάνωσης του προγράμματος			
	A1. Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν	Το κοινό πρόγραμμα προσφέρεται από τουλάχιστον 2 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τουλάχιστον 2 κράτη μέλη.	6, 7, 8
	A2. Χορήγηση κοινού πτυχίου σε διακρατικό επίπεδο	Το κοινό πρόγραμμα σχεδιάζεται και υλοποιείται από κοινού από όλα τα συμμετέχοντα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	6, 7, 8
		Το κοινό πρόγραμμα οδηγεί στην απονομή κοινού πτυχίου.	6, 7, 8
		Χορηγείται κοινό παράρτημα διπλώματος στους σπουδαστές.	6, 7
		Το κοινό πρόγραμμα περιγράφει τα μαθησιακά αποτελέσματα και τις διδακτικές μονάδες σύμφωνα με τον οδηγό χρήσης του ECTS.	6, 7

	A3. Κοινές ρυθμίσεις για το κοινό πρόγραμμα	Το κοινό πρόγραμμα διαθέτει κοινές πολιτικές, διαδικασίες ή/και ρυθμίσεις που καθορίζουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, καθώς και όλα τα οργανωτικά και διοικητικά θέματα. Οι εκπρόσωποι των σπουδαστών συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον καθορισμό των κοινών πολιτικών και διαδικασιών ή/και ρυθμίσεων.	6, 7, 8
	A4. Ρυθμίσεις διασφάλισης της ποιότητας	Η εσωτερική και η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας διεξάγονται σύμφωνα με τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ESG). Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το αντικείμενο ή το πρόγραμμα σπουδών αξιολογούνται από οργανισμό διασφάλισης ποιότητας της ΕΕ εγγεγραμμένο στο ευρωπαϊκό μητρώο διασφάλισης της ποιότητας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (EQAR) ή από οργανισμό της ΕΕ που εφαρμόζει πλήρως την ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων.	6, 7, 8

		Το κοινό πρόγραμμα αξιολογείται με βάση τα πρότυπα της ευρωπαϊκής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων (ευρωπαϊκή προσέγγιση).	6, 7, 8
	A5. Παρακολούθηση της εξέλιξης των αποφοίτων	Το κοινό πρόγραμμα παρακολουθεί την εξέλιξη των αποφοίτων μέσω σχετικού συστήματος παρακολούθησης ή χρησιμοποιώντας δεδομένα που συλλέγονται από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	6, 7, 8
	A6. Μάθηση με επίκεντρο τον σπουδαστή	Το κοινό πρόγραμμα σχεδιάζεται και βελτιώνεται συνεχώς και υλοποιείται κατά τρόπο που ενθαρρύνει τους σπουδαστές να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία. Η αξιολόγηση των σπουδαστών αντικατοπτρίζει αυτή την προσέγγιση.	6, 7, 8

	A7. Διακρατική πανεπιστημιούπολη — πρόσβαση σε υπηρεσίες	Το πρόγραμμα διαθέτει κοινές πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι σπουδαστές και προσωπικό έχουν πρόσβαση σε σχετικές υπηρεσίες σε όλα τα συμμετέχοντα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπό όρους ισοδύναμους με εκείνους που ισχύουν για όλους τους εγγεγραμμένους σπουδαστές και το τοπικό προσωπικό ²¹ .	6, 7, 8
	A8. Ευέλικτη και ενσωματωμένη κινητικότητα σπουδαστών	Το κοινό πρόγραμμα προσφέρει κινητικότητα σπουδαστών με φυσική παρουσία που ισοδυναμεί με τουλάχιστον 30 ECTS (η οποία μπορεί να κατανεμηθεί σε περισσότερες της μιας διαμονές) σε ένα ή περισσότερα ιδρύματα-εταίρους. Το κοινό πρόγραμμα διαθέτει πολιτική που προσφέρει εναλλακτικές λύσεις στους σπουδαστές που δεν είναι σε θέση να ταξιδέψουν, όπως διαδικτυακές ανταλλαγές ή/και μεικτή κινητικότητα.	6, 7
		Το κοινό πρόγραμμα προσφέρει τουλάχιστον 6 μήνες κινητικότητας με φυσική παρουσία σε ένα ή περισσότερα ιδρύματα-εταίρους. Το κοινό πρόγραμμα διαθέτει πολιτική που προσφέρει εναλλακτικές λύσεις στους σπουδαστές που δεν είναι σε θέση να ταξιδέψουν.	8
	A9. Από κοινού αξιολόγηση και συνεποπτεία για διατριβές	Οι διατριβές εποπτεύονται από τουλάχιστον 2 εποπτεύοντες καθηγητές και συναξιολογούνται από συνεπόπτες ή από επιτροπή της οποίας τα μέλη προέρχονται από τουλάχιστον 2 διαφορετικά ιδρύματα εγκατεστημένα σε 2 χώρες.	8

²¹ Αυτό δεν συνεπάγεται αυτόματο δικαίωμα σε οικονομικά οφέλη, όπως υποτροφίες ή κοινωνική ασφάλιση σε όλα τα ιδρύματα.

B. Κριτήρια ευρωπαϊκής διάστασης

	B1. Διεπιστημονικότητα και μάθηση βασισμένη στην έρευνα	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος περιλαμβάνουν ενσωματωμένες συνιστώσες διεπιστημονικότητας ή/και μάθησης βασισμένης στην έρευνα, προσαρμοσμένες στη φύση και τις συνθήκες διεξαγωγής του κοινού προγράμματος.	6, 7, 8
	B2. Ευκαιρίες μάθησης πέραν της ακαδημαϊκής κοινότητας και απασχολησιμότητα	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος προβλέπουν ευκαιρίες διεύρυνσης της μαθησιακής εμπειρίας των σπουδαστών πέραν του ακαδημαϊκού πλαισίου, προσαρμοσμένες στη φύση και τις συνθήκες διεξαγωγής του κοινού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας που περιλαμβάνουν διατομεακές συνιστώσες ή δραστηριότητες και ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων ²² .	6, 7, 8

²² Οι ευκαιρίες αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, στοιχεία όπως η συνεργασία με οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς στον σχεδιασμό ή/και την εφαρμογή προγραμμάτων σπουδών, η πρακτική άσκηση, η μάθηση στον χώρο εργασίας, η απόσπαση/τοποθέτηση, ο εθελοντισμός, η μάθηση μέσω κοινωφελούς υπηρεσίας και οι προσεγγίσεις που βασίζονται σε προκλήσεις.

	B3. Ψηφιοποίηση	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος παρέχουν στους σπουδαστές ευκαιρίες να αναπτύξουν κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες, προσαρμοσμένες στη φύση και τις συνθήκες του κοινού προγράμματος.	6, 7, 8
	B4. Αξίες	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος συνάδουν με τις αξίες του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ακαδημαϊκή ελευθερία, ακαδημαϊκή ακεραιότητα, αυτονομία των ιδρυμάτων, συμμετοχή σπουδαστών και προσωπικού στη διακυβέρνηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσια ευθύνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και δημόσια ευθύνη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και περιλαμβάνουν δέσμευση για την προώθηση των κοινών ευρωπαϊκών αξιών ²³ και της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη.	6, 7, 8

²³ Όπως αποτυπώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

	B5. Πολυγλωσσία	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος προσφέρουν ευκαιρίες για την παροχή σε κάθε σπουδαστή γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω της έκθεσης σε τουλάχιστον 2 γλώσσες της ΕΕ ²⁴ κατά τη διάρκεια δραστηριοτήτων μάθησης ή κινητικότητας.	6, 7, 8
	B6. Συμπεριληπτικότητα	Στις ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος περιλαμβάνεται δέσμευση για ευρεία συμμετοχή με την προώθηση της πολυμορφίας, της ισότητας και της ένταξης και με τη θέσπιση προσαρμοσμένων μέτρων για τη στήριξη των σπουδαστών και του προσωπικού με λιγότερες ευκαιρίες.	6, 7, 8
		Στις ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος περιλαμβάνεται δέσμευση για τήρηση των αρχών της Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή.	8
	B7. Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	Οι ρυθμίσεις του κοινού προγράμματος περιλαμβάνουν πολιτικές και δράσεις που σχετίζονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και υλοποιούν μέτρα για την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του, ενώ παρέχουν στους σπουδαστές ευκαιρίες να αναπτύξουν κατάλληλες πράσινες δεξιότητες και ικανότητες, προσαρμοσμένες στη φύση και τις συνθήκες διεξαγωγής του κοινού προγράμματος.	6, 7, 8

²⁴ Η έκθεση σε γλώσσες της ΕΕ μπορεί να πραγματοποιηθεί με ενεργητική ή/και παθητική χρήση γλώσσας ή γλωσσών, σε οποιοδήποτε επίπεδο σε δραστηριότητες διδασκαλίας ή/και μάθησης, εξετάσεις, ερευνητικές δραστηριότητες, επαγγελματικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες συμμετοχής στα κοινά και κατά τη διάρκεια περιόδων κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας σε χώρα όπου χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο διαφορετική γλώσσα στην καθημερινή ζωή.

Γλωσσάριο όρων

Συνασπισμός: αναφέρεται σε μια ομάδα τουλάχιστον δύο ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν προβεί σε διακρατική, μακροπρόθεσμη, διαρθρωτική συνεργασία, η οποία επιβεβαιώνεται σε κοινή δήλωση αποστολής που εγκρίνεται από τα αρμόδια όργανα λήψης αποφάσεων σε επίπεδο ιδρύματος κάθε μέλους του συνασπισμού. Η συνεργασία αυτή συνεπάγεται την από κοινού λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διακυβέρνηση και έχει ως βασική αποστολή την κοινή προσφορά εκπαίδευσης. Στα σχετικά παραδείγματα περιλαμβάνονται οι συνασπισμοί ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Εκπαιδευτική προσφορά: αναφέρεται στην προσφορά τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την ευρύτερη δυνατή έννοια, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων που οδηγούν στην απόκτηση πλήρους πτυχίου, των μαθημάτων που οδηγούν σε μικροδιαπιστευτήριο και της προσφοράς που δεν αποτελεί μέρος προγράμματος που οδηγεί στην απόκτηση επίσημου πτυχίου.

Ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων: προσέγγιση που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2015 από τους ευρωπαίους υπουργούς που είναι αρμόδιοι για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και η οποία αναπτύχθηκε για να διευκολυνθεί η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας των εν λόγω προγραμμάτων: ορίζει πρότυπα που βασίζονται στα συμφωνηθέντα εργαλεία του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς την εφαρμογή επιπρόσθετων εθνικών κριτηρίων. Η προσέγγιση αναμένεται να διευκολύνει ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας των κοινών προγραμμάτων, οι οποίες αντικατοπτρίζουν πραγματικά τον κοινό χαρακτήρα τους. Η προσέγγιση είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση:

https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/02_European_Approach_QA_of_Joint_Programmes_v1_0.pdf

Αξιολόγηση: αναφέρεται σε έλεγχο διασφάλισης της ποιότητας ενός ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή της εκπαιδευτικής προσφοράς, που διενεργείται είτε εσωτερικά είτε εξωτερικά.

Πρόγραμμα κοινού πτυχίου: αναφέρεται σε κοινό πρόγραμμα που οδηγεί σε κοινό πτυχίο.

Κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο: Η τελική μορφή και ο ορισμός της έννοιας του «κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου» θα καθοριστούν όταν το Συμβούλιο αποφασίσει να προβεί σε ενέργειες για την καθιέρωσή του, μετά την ανάλυση της έκθεσης αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του σήματος κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τη μελέτη σκοπιμότητας για το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο όπως περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου και τα επόμενα βήματα για την ενδεχόμενη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και της ελκυστικότητας της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στο παρόν στάδιο, μπορεί να οριστεί ως εξής: Κοινό πτυχίο που απονέμεται σε σπουδαστές για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης κοινού προγράμματος, το οποίο χορηγείται από δύο ή περισσότερα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από διαφορετικές χώρες, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον δύο κρατών μελών της ΕΕ. Το κοινό πρόγραμμα που οδηγεί στην απονομή του κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου πληροί ένα κοινό σύνολο ευρωπαϊκών κριτηρίων και διασφαλίζει την ποιότητα σύμφωνα με τα ESG και την ευρωπαϊκή προσέγγιση, στοιχείο που αναμένεται να διευκολύνει την αυτόματη αναγνώριση στην ΕΕ. Όπου απαιτείται από τα εθνικά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων, το κοινό ευρωπαϊκό πτυχίο μπορεί να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση του στις χώρες των συμμετεχόντων ιδρυμάτων.

Σήμα κοινού ευρωπαϊκού πτυχίου: Σήμα ποιότητας που χορηγείται σε κοινά προγράμματα που υλοποιούνται μέσω διακρατικής συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από διαφορετικές χώρες, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον δύο κρατών μελών της ΕΕ, με σκοπό να λειτουργήσει ως εργαλείο προβολής, προωθώντας τη συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και παρέχοντας ορατότητα και κύρος στα κοινά προγράμματα που φέρουν το σήμα. Το σήμα χορηγείται βάσει κοινών ευρωπαϊκών κριτηρίων κατόπιν αξιολόγησης από αρμόδιες αρχές διαπίστευσης ή διασφάλισης ποιότητας, όπως πανεπιστήμια που ασκούν αυτοδιαπίστευση, οργανισμούς διαπίστευσης ή φορείς διασφάλισης ποιότητας.

Δραστηριότητες υπό κοινή διαχείριση: αναφέρεται στις δραστηριότητες του συνασπισμού και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι μέλη του· πρόκειται για δραστηριότητες τις οποίες ο συνασπισμός αποφάσισε να υπαγάγει στο κοινό εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας του συνασπισμού.

Κοινό πρόγραμμα: αναφέρεται σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών που συντονίζεται και προσφέρεται από κοινού από διαφορετικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και οδηγεί σε διπλά/πολλαπλά πτυχία ή κοινό πτυχίο.

Διασφάλιση ποιότητας: αναφέρεται στις διεργασίες, τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές, που εκτελούνται από ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή οργανισμό διασφάλισης της ποιότητας, για την εξασφάλιση ενός μαθησιακού περιβάλλοντος στο οποίο το περιεχόμενο των μαθησιακών προγραμμάτων, ευκαιριών και εγκαταστάσεων είναι δίκαιο και κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Οι δραστηριότητες διασφάλισης της ποιότητας έχουν διττό σκοπό:

- **Λογοδοσία:** Ένα σύστημα διασφάλισης της ποιότητας εξασφαλίζει στην κοινότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στο κοινό την ποιότητα των δραστηριοτήτων του ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με ένα σύνολο προτύπων. Μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την παροχή ορισμένων δικαιωμάτων στο ίδρυμα: προσέλκυση σπουδαστών, απονομή πτυχίων, εξασφάλιση δημόσιας χρηματοδότησης.
- **Ενίσχυση της βελτίωσης:** Τα συστήματα διασφάλισης της ποιότητας παρέχουν επίσης συμβουλές και συστάσεις προς τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στο εσωτερικό αυτών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να βελτιώσουν το έργο τους.

Συνολικά, η λογοδοσία και η ενίσχυση της βελτίωσης ενός συστήματος διασφάλισης της ποιότητας δημιουργούν εμπιστοσύνη στις επιδόσεις του ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Έχουν καίρια σημασία για τη στήριξη της ανάπτυξης μιας νοοτροπίας ποιότητας την οποία να ενστερνίζονται άπαντες: από τους σπουδαστές και το προσωπικό έως την ηγεσία και τη διοίκηση του ιδρύματος. Ο όρος «διασφάλιση της ποιότητας» χρησιμοποιείται στο ανά χείρας έγγραφο για να περιγράψει όλες τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του κύκλου συνεχούς βελτίωσης, δηλαδή τόσο τις δραστηριότητες λογοδοσίας όσο και τις δραστηριότητες ενίσχυσης της βελτίωσης.

- α) **Εσωτερική διασφάλιση ποιότητας:** αναφέρεται στις διεργασίες που εκτελούνται εσωτερικά από τα ίδια τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτές αναπτύσσονται συνήθως στο πλαίσιο της στρατηγικής διασφάλισης της ποιότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένου ότι αυτά αναγνωρίζουν την πρωταρχική ευθύνη τους για την ποιότητα της εκπαίδευσης που προσφέρουν και τη διασφάλισή της.
- β) **Εξωτερική διασφάλιση ποιότητας:** αναφέρεται στις διεργασίες που εκτελούνται από τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας.
- γ) **Προσέγγιση εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας σε επίπεδο ιδρύματος:** σημαίνει ότι το ίδρυμα χρειάζεται να υποβάλλεται σε εξωτερική διαδικασία διασφάλισης της ποιότητας μόνο σε επίπεδο ιδρύματος, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των εσωτερικών του διεργασιών διασφάλισης της ποιότητας και εάν το ίδρυμα διαθέτει επαρκώς ώριμη νοοτροπία ποιότητας για να διασφαλίζει την υψηλή ποιότητα της μαθησιακής προσφοράς του. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στο ίδρυμα να αναπτύσσει και να υλοποιεί προγράμματα χωρίς να χρειάζεται εξωτερική αξιολόγηση της ποιότητας σε επίπεδο προγράμματος (αυτό ονομάζεται αυτοδιαπίστευση σε πολλές χώρες).
- δ) **Προσέγγιση εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας σε επίπεδο προγράμματος:** σημαίνει ότι κάθε μεμονωμένο πρόγραμμα (ή ομάδα προγραμμάτων) που υλοποιείται από ένα ή περισσότερα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να υποβάλλεται σε εξωτερική αξιολόγηση της διασφάλισης της ποιότητας.

- ε) **Συνδυασμένη προσέγγιση εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας:** αναφέρεται σε μια κατάσταση κατά την οποία ένα σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διαθέτει προσεγγίσεις εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας, τόσο σε επίπεδο ιδρύματος όσο και σε επίπεδο προγράμματος. Αυτό ισχύει για τα περισσότερα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ²⁵.

Πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ESG): πρόκειται για σειρά προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών για την εσωτερική και εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα ESG δεν αποτελούν πρότυπα ποιότητας, ούτε καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο εκτελούνται οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, αλλά παρέχουν καθοδήγηση, καλύπτοντας τους τομείς που έχουν ζωτική σημασία για την επιτυχή εξασφάλιση ποιότητας και για τα μαθησιακά περιβάλλοντα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα ESG θα πρέπει να εξετάζονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που περιλαμβάνει επίσης πλαίσια επαγγελματικών προσόντων, το ECTS και το παράρτημα διπλώματος, συμβάλλοντας επίσης στην προώθηση της διαφάνειας και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τα ESG είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση: <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

²⁵ Απαντώντας σε έρευνα της Επιτροπής του 2023 με θέμα την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία γεφυρών για αποτελεσματική ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, 14 υπουργεία ανέφεραν ότι εφαρμόζουν συνδυασμένη προσέγγιση εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας.